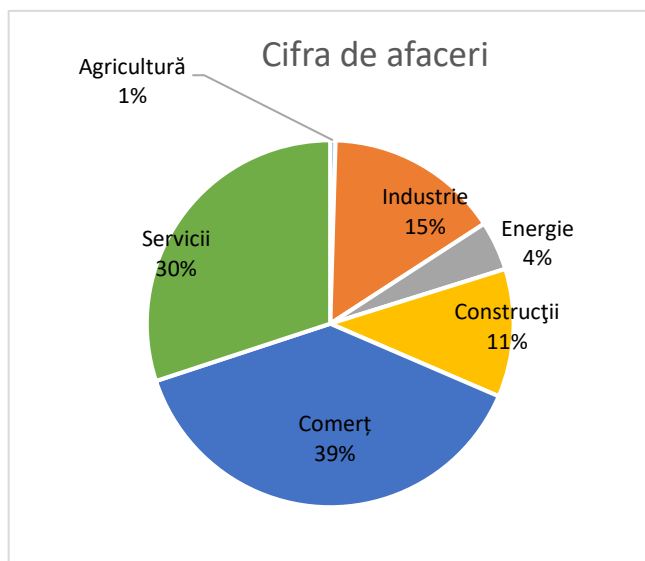


CLUJ-NAPOCA – ECONOMIA LOCALĂ

Rezumat executiv

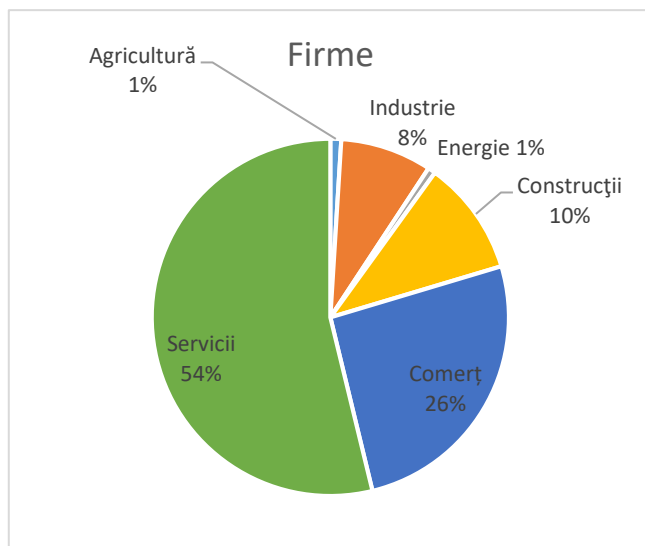
Structura activităților economice¹

Față de analiza realizată la momentul elaborării Strategiei de Dezvoltare (2014/2015), se observă o modificare a structurii activităților economice (poză a realităților economice la un moment dat)



Cea mai mare parte a **cifrei de afaceri** generată de firmele active la nivel local aparține **sectorului comercial** (40% la momentul actual, comparativ cu aproape 28% în 2014). Creștere ca pondere au înregistrat și sectoarele activităților aferente **serviciilor** (de la 26 la 30%, dar și sectorul **construcțiilor** (de la 8 la 11%). Involuții:

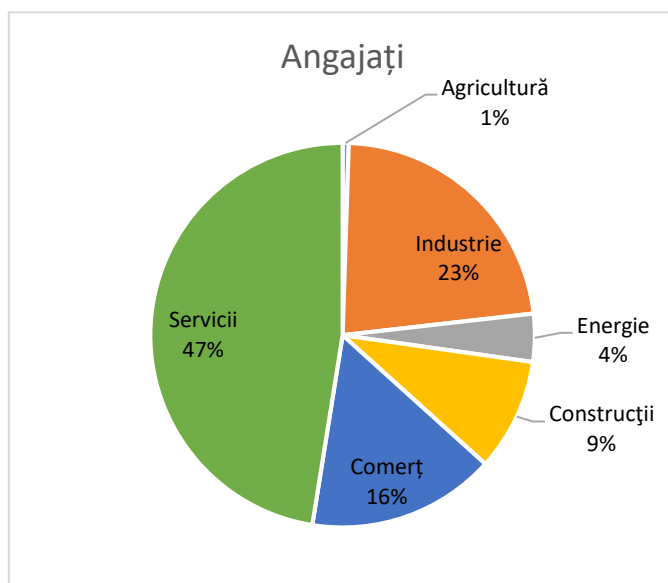
- Producția și furnizarea de energie de la 17% la 4%,
- Industrie, de la 21% la 15%.



Distribuția firmelor pe sectoare se păstrează în valori relativ asemănătoare cu momentul elaborării analizei anterioare (există creșteri de 6% în cazul Serviciilor).

¹ Activitatea economică este analizată utilizând date furnizate de Oficiul Registrului Comerțului de pe lângă Tribunalul Cluj referitoare la agenții economici activi înregistrați pe raza municipiului Cluj-Napoca.

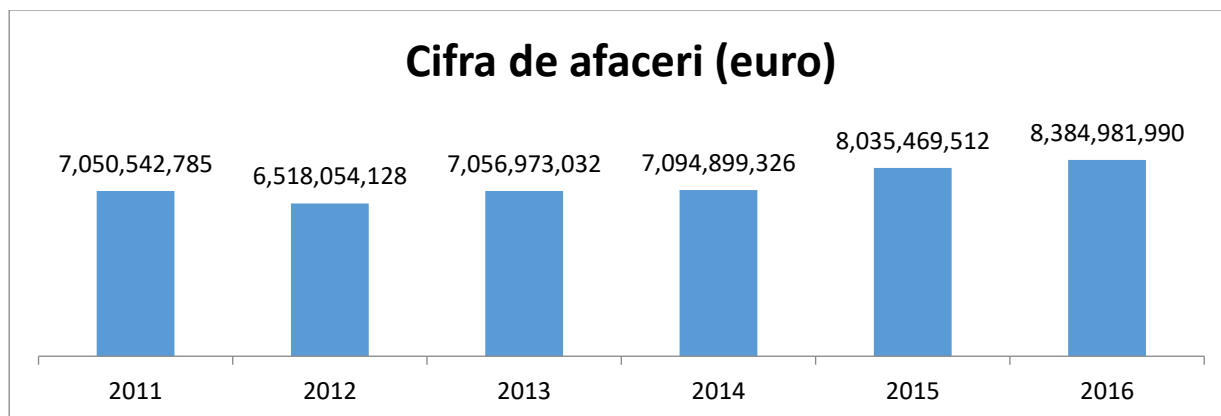
Sectoarele Serviciilor și cel Industrial sunt cele care angajează cea mai mare parte a forței de muncă.



Rămâne valabilă concluzia Strategiei de dezvoltare, aceea că **economia municipiului se află într-un stadiu relativ avansat în procesul de evoluție de la economia industrială la o economie de servicii, cu o componentă manufacturieră de înaltă specializare.**

EVOLUȚIA ACTIVITĂȚII ECONOMICE

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
CA nominal(lei)	29.823.795.979	29.005.340.869	31.121.251.069	31.501.353.009	35.677.484.632	37.648.569.133
CA real (lei)	29.823.795.979	28.160.525.116	29.085.281.373	29.167.919.453	33.034.707.993	35.517.518.050
CA euro	7.050.542.785	6.518.054.128	7.056.973.032	7.094.899.326	8.035.469.512	8.384.981.990



Valorile cifrei de afaceri au crescut continuu în perioada 2012-2016, cu 26% în termeni nominali (sume brute, și cu 19% în termeni reali (actualizat cu rata inflației), firmele rezidente clujene având o cifră cumulată de afaceri de aproape 8,4 miliarde euro in ultimul an fiscal încheiat.

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
salariați	114.496	118.050	121.358	121.384	132.003	132.270

Creșterea economiei municipiului este observabilă și în evoluția numărului de salariați ai firmelor rezidente (creștere cu peste 15% în perioada 2011-2016), dar și în gradul de profitabilitate - firmele clujene obțin profituri nete din ce în ce mai consistente (duble în 2016 față de 2012).

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
profit (lei)	1.993.007.540	1.961.603.516	2.585.384.792	2.334.622.644	4.893.459.401	4.209.374.438
profit (eur)	471.160.175	440.809.779	586.255.055	525.815.911	1.102.130.496	937.499.875

INDUSTRIE

Industria municipiului este, în continuare, un pilon important în stabilitatea și evoluția economiei locale. Axat în principal pe Industria Prelucrătoare, sectorul industrial are un grad ridicat de diversificare.

Structura activităților industriale arată că, din perspectiva cifrei de afaceri, cele mai importante industrii sunt cele aferente domeniilor fabricării produselor electronice, industria alimentară, fabricarea produselor farmaceutice, industria construcțiilor metalice și fabricarea echipamentelor pentru autoturisme, unde economia locala beneficiază de prezenta unor multinaționale importante, dar și a unor firme locale de tradiție.

	Cifra afaceri lei	Cifra afaceri euro
Fabricarea calculatoarelor și a produselor electronice și optice	724.812.806	161.428.242
Industria alimentară	611.842.023	136.267.711
Fabricarea produselor farmaceutice	581.482.434	129.506.110
Industria construcțiilor metalice	562.326.039	125.239.652
Fabricarea autovehiculelor de transport rutier, a remorcilor	522.138.284	116.289.150
Fabricarea de mașini, utilaje și echipamente	361.349.494	80.478.729
Fabricarea substanțelor și a produselor chimice	239.873.763	53.424.001
Fabricarea altor produse din minerale nemetalice	239.616.906	53.366.794
Fabricarea articolelor de îmbrăcăminte	231.460.945	51.550.322
Tipărire și reproducerea pe suportți a înregistrărilor	228.029.036	50.785.977
Fabricarea produselor din cauciuc și mase plastice	162.449.568	36.180.305

Cei mai mari angajatori din sectorul industrial sunt firmele ce activează în domeniile fabricării de echipamente electrice și electronice pentru autovehicule, fabricarea de articole de îmbrăcăminte, industria alimentară, industria construcțiilor metalice și fabricarea echipamentelor electronice.

Productivitatea angajaților din industrie

Cele mai ridicate valori ale productivității sunt înregistrate în domeniile industriei produselor farmaceutice, fabricării băuturilor și fabricării produselor electronice.

Valori importante regăsim și în domenii precum fabricarea substanțelor chimice, dar și a echipamentelor electrice, a mașinilor, industria hârtiei și cea a utilajelor și echipamentelor.

Productivitatea industrială (lei/angajat)



Evoluția activității industriei locale

	2012	2013	2014	2015	2016
CA (lei)	4.223.098.284	4.338.909.717	4.296.613.371	5.480.966.511	5.485.029.619
CA (euro)	949.010.850	983.879.754	967.705.714	1.234.451.917	1.221.610.160
număr angajați	26.051	25.481	22.581	29.945	28.868
profit net (lei)	261.003.500	288.706.309	269.442.540	332.228.108	439.637.309
număr firme	1.949	1.981	2.036	2.044	2.057

Cifra de afaceri (CA) a unităților industriale a crescut continuu comparativ cu 2012, dar se află în că sub valorile înregistrate în anii 2010-2011. La momentul actual firmele clujene ce activează în sector au o producție ce valorează peste 1,2 miliarde euro și obțin profituri cifrate la aproximativ 440 milioane euro. Profitabilitatea activităților a crescut vizibil din 2012 încoace, cu aproape 70%, în condițiile în care numărul firmelor ce activează în acest sector a înregistrat fluctuații minore. Creșterea numărului de angajați confirmă perspectivele bune ale sectorului industrial local.

COMERȚ

Evoluția sectorului

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
CA (lei)	10.865.576.868	12.345.463.610	12.631.637.461	12.783.038.612	13.727.521.597	15.026.574.784
CA (euro)	2.568.694.295	2.774.261.485	2.864.316.885	2.879.062.750	3.091.784.143	3.346.675.898
angajați	22.076	21.966	22.157	21.124	20.910	21.067
profit lei	298.153.769	377.798.515	407.835.961	503.318.292	593.053.203	796.542.806
profit eur	70.485.525	84.898.543	92.479.810	113.359.976	133.570.541	177.403.743
firme	6.268	6.206	6.324	6.423	6.369	6.094

Sectorul comercial local generează anual o cifra de afaceri de peste trei miliarde euro și profituri de aproape 180 milioane euro. Evoluția sectorului, implicit a consumului arată o creștere cu 50% a cifrei de afaceri în perioada 2011-2016 și aproape o triplare a profiturilor, în condițiile în care numărul angajaților este mai redus față de perioada de bază (cu 4%), iar numărul de firme este în scădere.

Evoluția pozitivă a sectorului se datorează în principal domeniului comerțului cu amănuntul, a cărui cifra de afaceri e aproape dublă în 2016 față de 2011, în timp ce profiturile sunt de peste 4 ori mai mari. În cazul celorlalte domenii (comerț cu ridicata și comercializarea și întreținerea autovehiculelor) profiturile sunt duble față de perioada de referință, iar creșterile vânzărilor sunt de peste 20%.

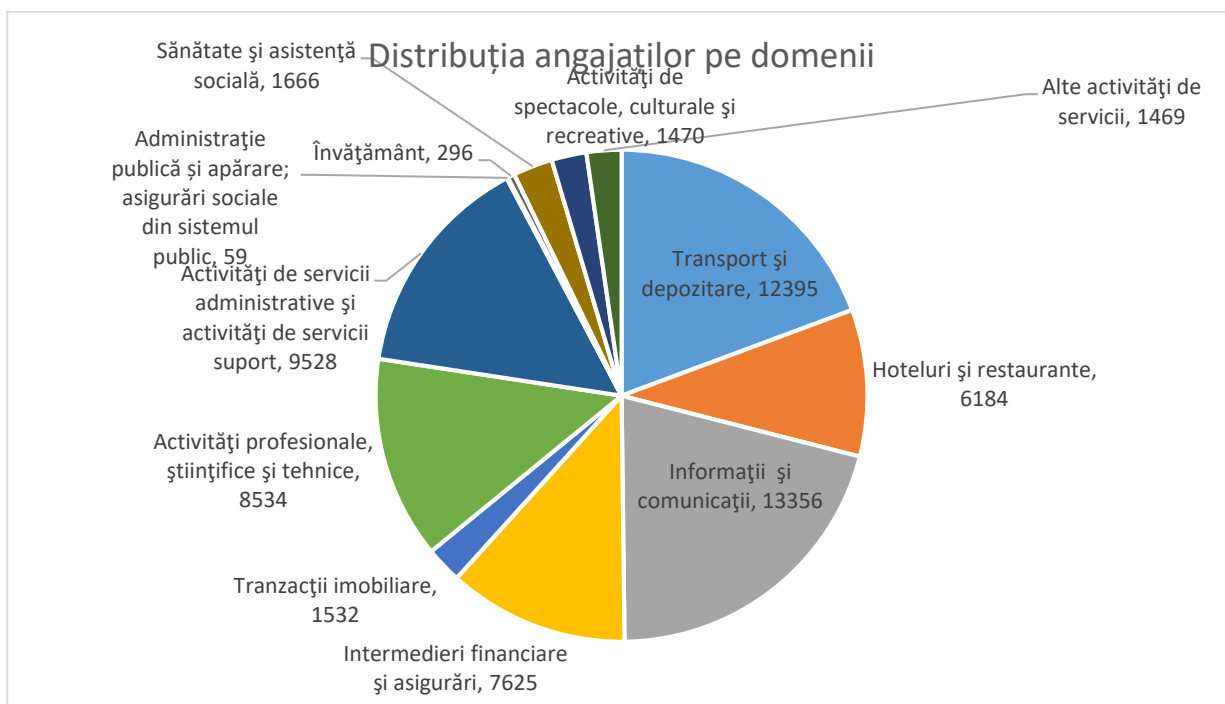
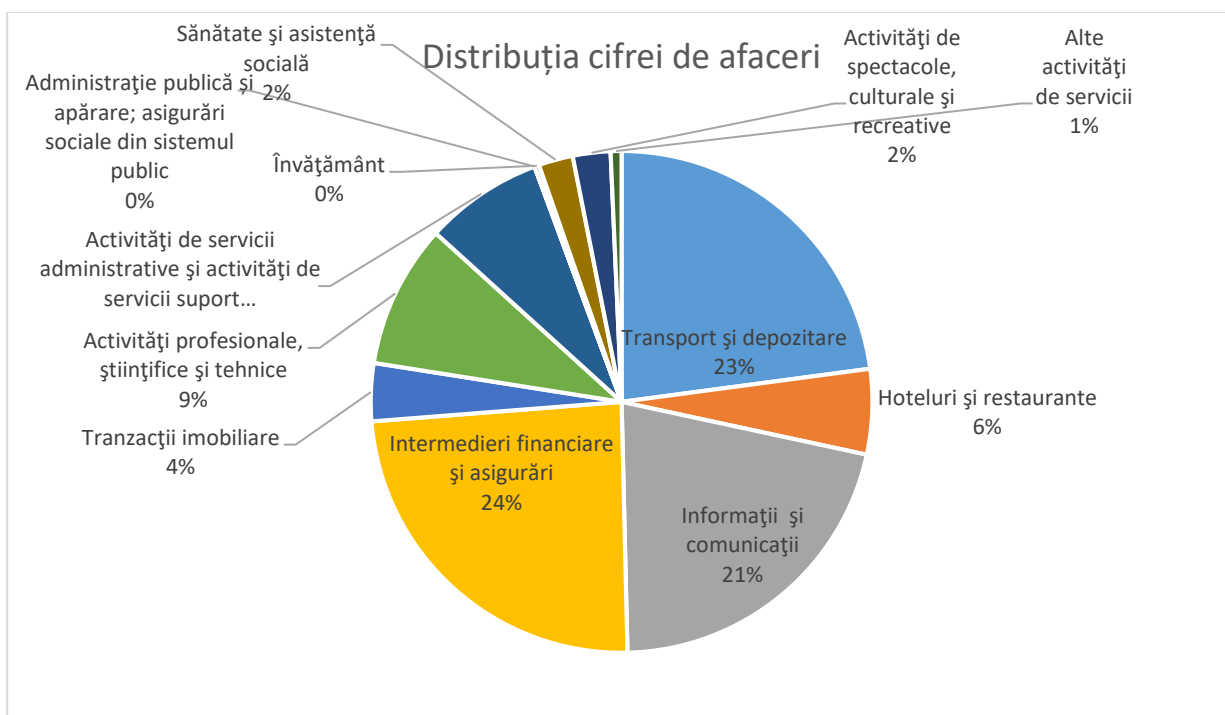
CONSTRUCȚII

Sectorul construcțiilor pare a fi unul dintre cele mai stabile, cifra de afaceri a firmelor ce activează în sector fluctuând în jurul unor valori de peste trei miliarde lei, numărul de firme fiind aproximativ același de la an la an. Sectorul angajează peste 12000 de persoane.

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
cifra de afaceri (lei)	3.166.300.002	3.224.650.852	3.809.850.327	3.131.719.711	4.029.833.871	3.431.084.511
cifra de afaceri (euro)	748.534.279	724.640.641	863.911.639	705.342.277	907.620.241	764.161.361
angajați	12.979	12.6	12.327	11.568	12.473	12.367
profit net (lei)	741.137.938	296.034.674	725.670.829	218.200.429	316.877.202	335.277.613
profit net(euro)	175.209.914	66.524.646	164.551.208	49.144.241	71.368.739	74.672.074
nr. firme	2.640	2.560	2.558	2.548	2.567	2.568

Cele mai importante activități din cadrul sectorului sunt cele de construcții a clădirilor și drumurilor, a lucrărilor de instalații electrice și sanitare și cele de promovare imobiliară.

SERVICII²



² Transport și depozitare, Hoteluri și restaurante, Informații și comunicații, Hoteluri și restaurante, Informații și comunicații, Intermedieri financiare și asigurări, Tranzacții imobiliare, Activități profesionale, științifice și tehnice, Activități de servicii administrative și activități de servicii suport, Administrație publică și apărare; asigurări sociale din sistemul public, Învățământ, Sănătate și asistență socială, Activități de spectacole, culturale și recreative, Alte activități de servicii, Activități ale gospodăriilor private în calitate de angajator de personal casnic; activități ale gospodăriilor private de producere de bunuri și servicii destinate consumului propriu.

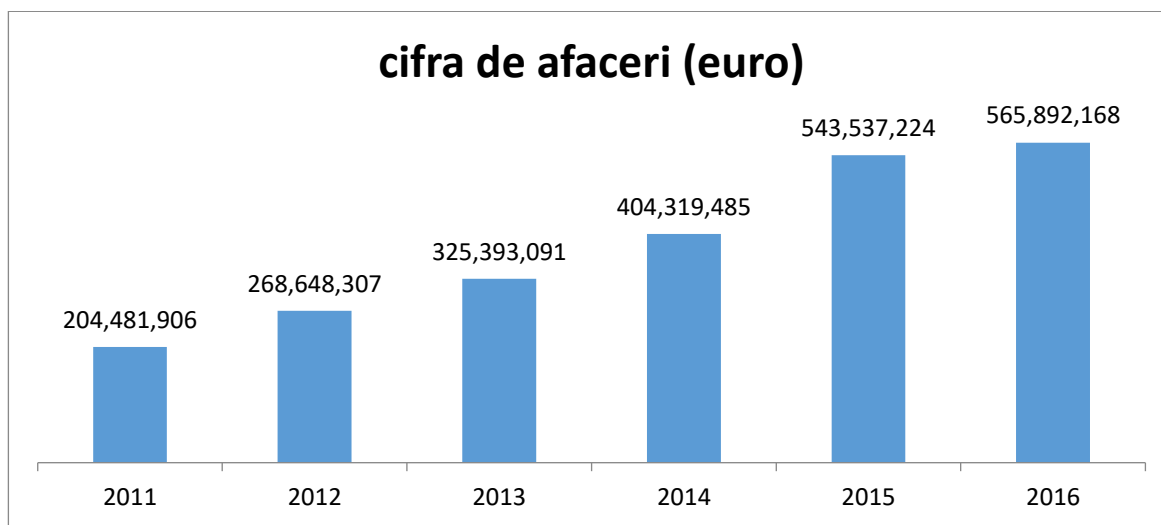
Analiza structurii arată că cele mai importante sectoare sunt cele ale transportului și depozitării și cel al informațiilor și comunicațiilor.

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
CA (lei)	6.358.670.599	5.938.240.085	8.776.707.416	9.705.124.785	10.722.433.927	11.959.173.993
CA (euro)	1.503.231.820	1.334.435.974	1.990.183.088	2.185.838.916	2.414.962.596	2.663.513.139
salariați	46.634	51.644	55.663	60.573	62.672	64.114
profit net (lei)	748.306.020	1.017.970.392	1.219.095.090	1.394.273.392	3.437.915.845	2.378.707.898
profit net (euro)	176.904.496	233.322.561	276.438.796	314.025.539	774.305.370	529.779.042
nr firme	10.555	11.267	11.858	12.541	13.263	13.508

Evoluția sectorului arată că volumul cifrei de afaceri a sectorului a crescut în perioada 2011-2016 cu 90% în termeni nominali(lei) și cu 80% în euro, iar profiturile sunt de trei ori mai mari în condițiile în care numărul angajaților e mai mare cu aproape 40% iar numărul firmelor a crescut cu 30%.

Informații și comunicații

Sectorul informațiilor și comunicațiilor este unul dintre cele mai importante și mai vizibile în contextul dezvoltării și reconfigurării structurii economice a municipiului din ultimii ani.



Informații și comunicații	2011	2012	2013	2014	2015	2016
cifra de afaceri (lei)	864.958.463	1.195.484.965	1.434.983.532	1.795.178.513	2.413.305.275	2.540.855.835
cifra de afaceri (euro)	204.481.906	268.648.307	325.393.091	404.319.485	543.537.224	565.892.168
număr angajați	7.130	8.802	10.031	11.624	13.371	13.356
profit net (lei)	98.142.148	138.245.361	139.433.910	190.748.459	252.473.266	307.245.528
profit net (euro)	23.201.453	31.066.373	31.617.667	42.961.365	56.863.348	68.428.848
productivitate (lei/angajat)	121.313	135.820	143.055	154.437	180.488	190.241
nr firme	1.401	1.442	1.512	1.676	1.788	1.876

Evoluția este una spectaculoasă, caracterizată de o triplare a cifrei de afaceri și a profiturilor, în contextul unei dublări a numărului de angajați. Valorile productivității muncii sunt ridicate, comparabile cu cele ale activităților industriale, doar că, în cazul serviciilor, valoarea adăugată este mult mai ridicată (comparativ cu majoritatea activităților manufacturiere).

2016	Cifra de afaceri (lei)	Angajați	profit net (lei)	firme
Activități de realizare a soft-ului la comandă	1.818.308.975	9.906	229.196.150	901
Activități de editare a altor produse software	203.629.862	1.107	20.110.955	109
Activități de consultanță în tehnologia informației	137.846.765	736	13.987.266	152

Cele mai importante activități sunt cele de realizare a softului la comandă, editare a produselor software și consultanță în tehnologia informației.

Alte servicii

Sectorul intermediarilor financiare este unul stabil din punctul de vedere al fluctuațiilor numărului de firme active și angajați (variații de 3-6%), creșterea cifrei de afaceri este însă una continuă, fiind cu 75% mai mare în 2016 față de perioada de bază.

În cazul celorlalte sectoare de servicii observăm evoluții foarte bune în cazul Activităților de servicii administrative și servicii suport - creștere cu 80% a cifrei de afaceri și triplare a profiturilor în ultimii 6 ani și în sectorul Hoteluri și restaurante – dublarea cifrei de afaceri și profituri de aproape cinci ori mai mari.

Sectorul activităților profesionale, științifice și tehnice rămâne unul cu o pondere foarte importantă în economia locală, dar cu evoluții fluctuante de-a lungul perioadei, în timp ce sectorul Tranzacțiilor imobiliare are o evoluție pozitivă (creștere cu 40% a cifrei de afaceri și profituri de patru ori mai mari).

ANALIZA PERFORMANTELOR ECONOMIEI LOCALE

Analiza performanțelor economiei locale are ca scop identificarea acelor domenii în care economia municipiului prezintă avantaje comparative și competitive, dar și identificarea acelor domenii necompetitive, sau aflate în pierdere de competitivitate. În acest scop am utilizat instrumente și tehnici comparative bazate pe indicatori ai **concentrării activității economice** și ai **competitivității**, comparația realizându-se cu economia națională.

În analiză am utilizat datele referitoare la numărul de angajați și veniturile firmelor rezidente active (ce exclud angajații sectorului public), perioada de analiză fiind 2011-2016. Analiza fiind realizată atât la nivelul sectoarelor – pentru a oferi o imagine generală, cât și la nivelul fiecărei activități economice în parte (fiecare cod CAEN), cu scopul de a identifica ariile unde Cluj-Napoca este competitiv.

ANALIZA LA NIVEL DE SECTOARE ALE ECONOMIEI LOCALE

Concentrare a activităților economice:

- Industria păstrează același nivel de reprezentare – coeficient de localizare identic cu cel măsurat la momentul elaborării strategiei, ceea ce arată că nivelul de reprezentare al acesteia în structura economiei locale este sub standardul național, astfel că, dacă dorim identificarea de posibile avantaje comparative trebuie să căutăm acele arii / activități în interiorul acesteia – la nivel de analiză a activităților / codurilor CAEN. În concluzie putem spune că economia locală nu are industria ca arie preponderentă de specializare, în schimb situația trebuie privită din perspectiva indicatorilor competitivității (prezentați mai jos);
- Dezvoltarea imobiliară are corespondență evidentă cu sectorul construcțiilor, care este suprareprezentat la nivel local, comparat cu nivelul de referință (atât la nivel de număr de angajați, cât și al cifrei de afaceri);
- Valorile ridicate înregistrate în cazul sectorului Informații și comunicații confirmă specializarea economiei locale în IT&C;
- Economia locală rămâne una axată în special pe servicii – valori supraunitare ale coeficientului pentru toate sectoarele aferente serviciilor (dar sprijinită pe ariile de competitivitate din industrie identificate în analiza performanței activităților).

Competitivitate:

- În cazul industriei, evoluția numărului de angajați depășește rata similară la nivel național, în timp ce la nivel de cifra de afaceri valoarea indicatorului este negativă - rata de creștere națională o depășește pe cea locală;
- Valori supraunitare – rate de evoluție peste cele naționale întâlnim în marea majoritate a sectoarelor economiei locale, ceea ce arată că economia locală are multiple surse de avantaj competitiv la nivel sectorial: sectoarele construcțiilor, transporturilor, dar și cele număr important de angajați din domeniul serviciilor (incluzând IT&C).
- Datele la nivel de sector trebuie completate cu analiza similară realizată la nivel de coduri CAEN pentru a identifica exact activitățile cu avantaj competitiv, deoarece cifrele sectorului pot fi influențate pozitiv de valori ridicate în anumite activități reprezentative.

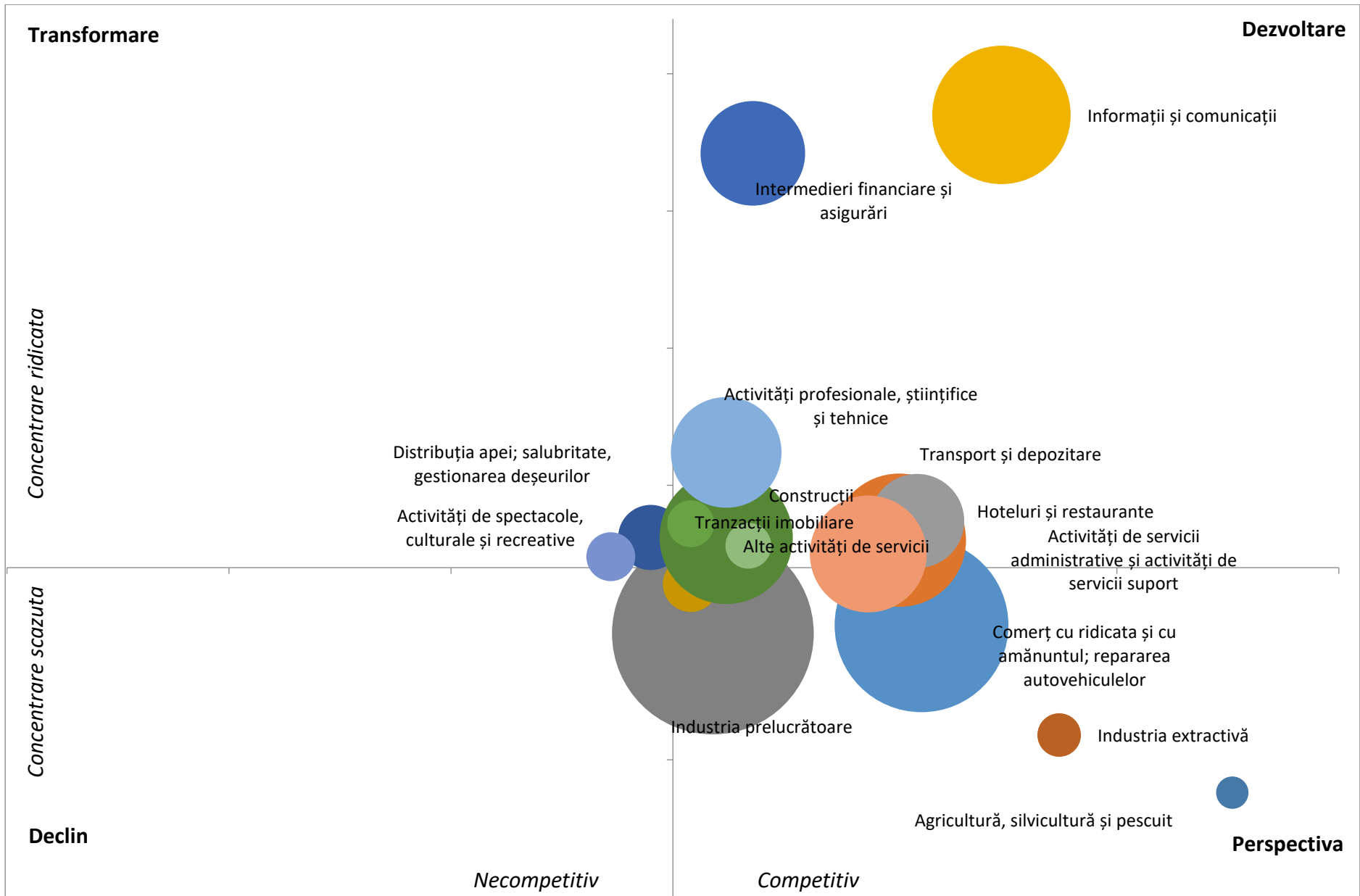
Concentrare & competitivitate:

Observăm că marea majoritate a sectoarelor sunt situate în aria sectoarelor aflate în dezvoltare, prezentând atât o concentrare ridicată, cât și un nivel ridicat de competitivitate.

55% dintre angajații municipiului activează în sectoare aflate în dezvoltare, iar 40% activează în sectoare de perspectivă – competitive, dar cu un nivel redus de concentrare. Aceste valori se traduc printr-un potențial de avantaj competitiv ridicat în majoritatea arilor de specializare locale.

Necompetitiv (declin)	Competitiv (creștere)	
<p>SECTOARE ÎN TRANSFORMARE 😞?</p> <p>Distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor Activități de spectacole, culturale și recreative³</p>	<p>SECTOARE ÎN DEZVOLTARE 😊</p> <p>Construcții Transport și depozitare Hoteluri și restaurante Informații și comunicații Intermedieri financiare și asigurări Tranzacții imobiliare Activități profesionale, științifice și tehnice Activități de servicii administrative și activități de servicii suport</p>	<p>Concentrare ridicăta</p>
<p>SECTOARE ÎN DECLIN 😞</p>	<p>SECTOARE DE PERSPECTIVĂ 😊😊</p> <p>Agricultură Industrie Producția și furnizarea de energie (electrică, termică, gaze, apă) Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor</p>	<p>Concentrare scăzută</p>

³ Cifrele sectorului " Activități de spectacole, culturale și recreative" arată o creștere de 24% în perioada analizată, plasarea acestuia în cadrul sectoarelor în transformare este datorată unei rate de creștere mai ridicată (37%) înregistrată la nivel național. O altă explicație este datorată predominanței sectorului public în acest domeniu (analiza noastră este realizată la nivelul sectorului privat)



ANALIZA LA NIVEL DE ACTIVITĂȚI ALE ECONOMIEI LOCALE (COD CAEN)

După cum menționam anterior, analiza la nivel de sector arată o imagine de ansamblu, dar nu identifică exact ariile ce dețin avantajele comparative și competitive în economia locală. Analizarea celor aproape 60 de activități ale economiei locale cu cifre de peste 500 angajați ne permite identificarea unor arii cu un nivel de concentrare foarte ridicat (atât a numărului de angajați, cât și a cifrei de afaceri), ce indică supra specializare dar și identificarea activităților ce au **avantaj competitiv**.

În industria prelucrătoare pot fi identificate zone cu concentrare ridicată de angajați, chiar dacă la nivel de evoluție comparația cu nivelul național arată valori mai mici (ex. fabricarea produselor cosmetice). Totodată există activități atât cu o concentrare extrem de ridicată, cât și cu un nivel de competitivitate ridicat (industria farmaceutică).

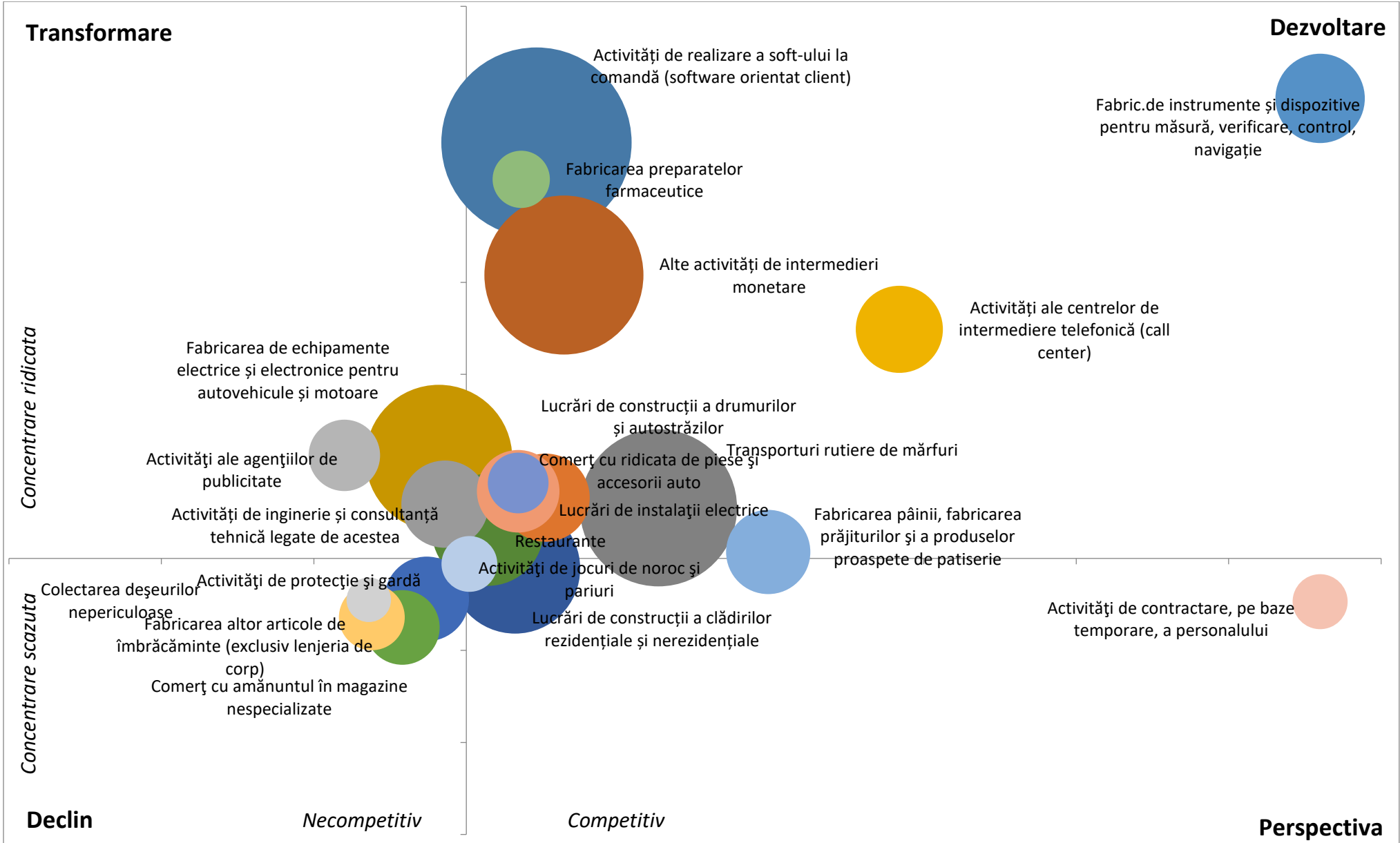
In sectorul serviciilor putem identifica numeroase activități cu avantaj competitiv:

- Sectorul IT@C e reprezentat prin Activități de realizare a soft-ului la comandă și Activități de consultanță în tehnologia informației – concentrare ridicată și evoluție pozitivă comparativ cu zona de referință;
- Activități bancare (intermedieri monetare);
- Transporturi rutiere și de mărfuri;

Unele dintre activități nu bifează ca pozitive valorile tuturor indicatorilor, ca și *zone problematice* identificate fiind:

- Fabricarea de echipamente electrice și electronice pentru autovehicule și motoare - număr important de angajați, concentrare ridicată, dar necompetitivă;
- Activități din industria textilelor și fabricării de îmbrăcăminte – cu excepția fabricării articolelor de lenjerie de corp, care e o activitate cu avantaj competitiv.

Analiza realizată la nivel de activități arată ca *sectorul industrial este competitiv într-un set definit de activități economice de anvergură / mari angajatori*, însă, în general în cazul activităților cu mai puțini angajați (sectorul IMM), nivelul de competitivitate este mediu spre scăzut.



CLUJ-NAPOCA - KNOWLEDGE-BASED ECONOMY (KBE - ECONOMIE BAZATA PE CUNOAȘTERE)

Procesul de planificare anterior a identificat factorii strategici cheie ai dezvoltării municipiului: **inovație, universitate și participare**. Pe baza analizelor și profilului economic s-a remarcat potențialul excelent de dezvoltare a unei economii de tip ICC (Inovativ, Creativ, Competitiv).

Cum arată și cum a evoluat componenta bazată pe cunoaștere a economiei locale?

- 30% din totalul firmelor și din totalul angajaților aparțin KBE,
- peste 50% din totalul profitului economiei locale este obținut de firme din KBE,
- KBE generează un sfert din cifra de afaceri a economiei locale.

Modificări structurale (2016 vs. 2011):

- Ca total în structura economiei locale, cifra de afaceri a KBE crește de la 16% la 23%,
- Ponderea numărului de angajați crește de la 24 la 29%,
- Profitul net crește de la 30 la peste 50%.

Rata de creștere a KBE o depășește pe cea a economiei locale în ansamblul său:

- Cifra de afaceri +86% vs. +26%
- Angajați +36% vs. +16%
- Profituri +260% vs. +111%
- Firme +20% vs. +13%

*Economia bazată pe cunoaștere este în momentul actual **principalul motor de creștere al economiei locale**, asigurând jumătate din creșterea cifrei de afaceri a firmelor rezidente, 60% din creșterea numărului de angajați, 70% din creșterea profiturilor firmelor și peste 40% din creșterea numărului de firme.

Economia locală bazată pe cunoaștere **are atât o importantă componentă a serviciilor** (Knowledge-intensive sectors: Informații și comunicații, Intermedieri financiare și asigurări, Activități profesionale, științifice și tehnice, Activități de plasare / contractare a forței de muncă, Servicii educaționale și de sănătate, Activități culturale și recreative), **cât și una manufacturieră de înaltă specializare** - High-technology & Medium-High technology industries (manufacturarea produselor și preparatelor farmaceutice, manufacturarea produselor și a substanțelor chimice / parfumuri și cosmetice, manufacturarea calculatoarelor și a produselor electronice și optice.)

Avantajul competitiv în KBE și atingerea obiectivului de dezvoltare a unei economii de tip ICC (Inovativ, Creativ, Competitiv) au la bază existența și implicarea activă în comunitate și viața economică a **universităților clujene**.